TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 14. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Lauksaimniecība — Tirgu kopīgā organizācija — Regula (EK) Nr. 565/2002 — 3. panta 3. punkts — Tarifu kvota — Argentīnas izcelsmes ķiploki — Importa licences — No noteiktām importa licencēm izrietošo tiesību nodošanas neiespējamība — Pasākumu apiešana — Tiesību ļaunprātīga izmantošana — Nosacījumi — Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 — 4. panta 3. punkts

Lieta C-131/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 13. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 21. martā, tiesvedībā

***Malvino Cervati* ,**

Società Malvi Sas di Cervati Malvino , kas ir izbeigusi savu darbību,

pret

***Agenzia delle Dogane* ,**

***Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno* ,**

piedaloties

***Roberto Cervati* .**

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], A. Ross [*A. Rosas*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 18. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *M. Cervati*, *Società Malvi Sas di Cervati Malvino* un *R. Cervati* vārdā – *C. Mazzoni*, *M. Moretto* un *G. Rondello*, advokāti,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *A. Collabolletta*, *avvocato dello Stato*,

— Grieķijas valdības vārdā – *I. Chalkias*, kā arī *I. Dresiou*, *O. Tsirkinidou* un *D. Ntourntoureka*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *B.-R. Killmann* un *P. Rossi*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Komisijas 2001. gada 30. maija Regulas (EK) Nr. 1047/2001, ar ko izveido importa un izcelsmes sertifikātu sistēmu un nosaka tarifu kvotu pārvaldības kārtību attiecībā uz ķiplokiem, kas ir importēti no trešajām valstīm (OV L 145, 35. lpp.), kā arī par Padomes 1995. gada 18. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 1. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 1. nod., 1. sēj., 340. lpp.) interpretāciju.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *M. Cervati*, kurš rīkojas kā komandītsabiedrības loceklis un sabiedrības *Società Malvi Sas di Cervati Malvino*, kura ir izbeigusi savu darbību (turpmāk tekstā – "*Malvi*"), juridiskais pārstāvis, kā arī starp šo sabiedrību un *Agenzia delle Dogane* (Muitas dienests) un *Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno* (Muitas dienests – Livorno Muitas birojs) (turpmāk tekstā kopā – "Muitas dienests") jautājumā par *Malvi* sniegtā paziņojuma par [muitas nodokļa] pārrēķinu un atgūšanu saistībā ar Argentīnas izcelsmes ķiploku importu, kuram ticis piemērots preferenciāls muitas tarifs.

Atbilstošais tiesiskais regulējums

Regula Nr. 2988/95

3 Regulas Nr. 2988/95 II sadaļā ar nosaukumu "Administratīvie pasākumi un sodi" esošajā 4. pantā ir noteikts:

"1. Pārkāpuma gadījumā nelikumīgi iegūtais labums atgūstams:

— uzliekot pienākumu samaksāt vai atmaksāt summas, kas nav samaksātas vai ir nelikumīgi saņemtas,

[..]

3. Ja konstatēts, ka darbības nolūks ir iegūt labumu pretēji attiecīgajā gadījumā piemērojamo [Savienības] tiesību aktu mērķiem, labuma saņemšanai vajadzīgos apstākļus radot mākslīgi, šo labumu atbilstoši gadījumam nepiešķir vai atsauc.

[..]"

Regula (EK) Nr. 1291/2000

4 Komisijas 2000. gada 9. jūnija Regulas (EK) Nr. 1291/2000, ar ko nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus, kas jāievēro, piemērojot importa un eksporta licenču un iepriekš noteiktas kompensācijas sertifikātu sistēmu lauksaimniecības produktiem (OV L 152, 1. lpp.), 8. panta 1. punktā ir noteikts:

"Importa vai eksporta licence ir atļauja un kļūst par pamatu pienākumam attiecīgi importēt vai eksportēt saskaņā ar licenci un, izņemot *force majeure* gadījumus, tās spēkā esamības laikā precizēto attiecīgo produktu vai preču daudzumu."

5 Šīs regulas 9. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Pienākumus, kas izriet no licencēm vai sertifikātiem, nevar nodot citiem. Tiesības, kas izriet no licencēm vai sertifikātiem, to nominālais īpašnieks derīguma termiņa laikā var nodot citiem. [..]"

6 Minētās regulas 15. panta 2. punkta pirmajā daļā ir precizēts:

"Nevienu licences vai sertifikāta pieteikumu nepieņem, ja [..] pieteikuma iesniegšanas dienā kompetentai iestādei nav iesniegta atbilstoša [pietiekama] drošības nauda."

7 Saskaņā ar šīs regulas 35. panta 2. punktu:

"[..] ja nav izpildīts pienākums importēt vai eksportēt, drošības naudu zaudē tādā apjomā, kas ir vienāds ar starpību starp:

a) 95 % no daudzuma, kas norādīts uz licences vai sertifikāta

un

b) faktiski importēto vai eksportēto daudzumu.

[..]

Tomēr, ja importētais vai eksportētais daudzums ir mazāks nekā 5 % no daudzuma, kas norādīts licencē vai sertifikātā, tiek atsavināta visa drošības nauda.

[..]"

Regula Nr. 1047/2001

8 Regulas Nr. 1047/2001 5. panta "Licenču izsniegšana" 1. punktā ir paredzēts, ka "atkāpjoties no Regulas [Nr. 1291/2000] 9. panta, tiesības, kas izriet no A licencēm, nevar nodot citiem".

9 Regula Nr. 1047/2001 no 2002. gada 1. jūnija ir atcelta ar Komisijas 2002. gada 2. aprīļa Regulu (EK) Nr. 565/2002, ar ko nosaka tarifu kvotu administrēšanas metodi un ievieš izcelsmes sertifikātu sistēmu attiecībā uz ķiplokiem, kas ievesti no trešām valstīm (OV L 86, 11. lpp.).

Regula Nr. 565/2002

10 Regulas Nr. 565/2002 preambulas 1., 3. un 5.–7. apsvērumā ir noteikts:

"(1) [..] No 2001. gada 1. jūnija parasto muitas nodokli tādu ķiploku importam, uz ko attiecas KN kods 07032000, ir veidojis procentuālais (*ad valorem*) muitas nodoklis 9,6 % apmērā un īpaša summa EUR 1200 par tonnu tīrsvara. Tomēr ar līgumu, kas noslēgts ar Argentīnu, tika atvērta un ar [Padomes 2001. gada 28. maija] Lēmumu 2001/404/EK [par Nolīguma vēstuļu apmaiņas veidā noslēgšanu starp Eiropas Kopienu un Argentīnas Republiku, ievērojot 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (VVTT) XXVIII pantu, par koncesiju, kas paredzētas VVTT pievienotajā CXL grafikā, pārveidojumiem attiecībā uz ķiplokiem (OV L 142, 7. lpp.)] apstiprināta kvota – 38370 tonnas, par kuru ievešanu nav jāmaksā īpašs nodoklis, turpmāk tekstā – "VVTT kvota". Minētais nolīgums paredzēja, ka kvotas tiek sadalītas 19 147 tonnas importam no Argentīnas (sērijas numurs 09.4104) [..]

[..];

(3) VVTT kvotas administrēšanas metodi izveidoja ar Komisijas Regulu [Nr. 1047/2001]. [..] Tomēr pieredze liecina, ka šo administrēšanu var uzlabot un vienkāršot. Jo īpaši būtu jālikvidē vajadzība pēc importa licencēm importam, ko veic ārpus VVTT kvotas, un jāpielāgo nosacījumi attiecībā uz importētāju pieeju šai kvotai, lai labāk ņemtu vērā tradicionālās tirdzniecības plūsmas.

[..]

(5) Ņemot vērā to, ka pastāv īpašs nodoklis par nepreferenciālu ievešanu ārpus VVTT kvotas, kvotas administrēšanai ir jāievieš importa licenču sistēma. Šīs sistēmas sīki izstrādātajiem noteikumiem ir jāpapildina vai jāatkāpjas no tiem noteikumiem, kuri paredzēti Regulā [Nr. 1291/2000] [..]

(6) Ir vajadzīgi pasākumi, lai iespējami samazinātu tādu importa licenču fiktīvu pieteikumu skaitu, kas nav saistīti ar īstu komercdarbību augļu un dārzeņu tirgū. Tālab būtu jāparedz īpaši noteikumi par licenču pieteikumiem un derīgumu.

(7) Ņemot vērā to, ka ar Argentīnu noslēgtajā līgumā ir paredzēta VVTT kvotas administrēšana, pamatojoties uz tradicionālo un jauno importētāju sistēmu, būtu jādefinē tradicionālo importētāju jēdziens un kvota jāpiešķir, to sadalot šo abu importētāju kategoriju starpā, ļaujot kvotu optimāli izmantot."

11 Šīs regulas 2. panta pirmajā daļā ir ietvertas šādas definīcijas:

"Šajā regulā:

a) "ievešanas periods" ir viena gada periods no 1. jūnija līdz nākamā gada 31. maijam;

[..]

c) "tradicionālie importētāji" ir importētāji, kas ieveduši ķiplokus Kopienā vismaz divos no trim iepriekšējiem ievešanas periodiem, neatkarīgi no šīs ievešanas izcelsmes un dienas;

d) "atskaites daudzums" ir maksimālais ķiploku gada importa daudzums, ko tradicionāls importētājs ievedis 1998., 1999. un 2000. kalendārajā gadā. Ja attiecīgais importētājs nav ievedis ķiplokus vismaz divos no šiem trim gadiem, atskaites daudzums ir maksimālais ķiploku gada importa daudzums trīs ievešanas periodos pirms tā perioda, par kuru ir uzrādīts licences pieteikums;

e) "jaunie importētāji" ir importētāji, kas nav tradicionālie importētāji.

[..]”

12 Regulas Nr. 565/2002 3. pantā “Importa licenču sistēma” ir paredzēts:

“1. [..] veicot importa operācijas atbilstīgi [tarifu] kvotām[, tādu ķiploku importam, uz ko attiecas KN kods 07032000, kas ir atļauta ar lēmumu 2001/404] ir jāuzrāda importa licence, še turpmāk “licence”, kas izsniegta saskaņā ar Regulu [Nr. 1291/2000], ievērojot šīs regulas noteikumus.

[..]

3. Neatkarīgi no Regulas [Nr. 1291/2000] 9. panta, tiesības, kas izriet no licences, nav nododamas citām personām.

4. Regulas [Nr. 1291/2000] 15. panta 2. punktā minētās drošības naudas apmērs ir EUR 15 par tonnu tīrsvara.”

13 Šīs regulas 5. pantā “Licenču pieteikumi” ir paredzēts:

“1. Licences pieteikumus drīkst iesniegt tikai importētāji.

[..]

Ja jaunie importētāji ir saņēmuši licences saskaņā ar šo regulu vai Regulu [Nr. 1047/2001] iepriekšējā ievešanas periodā, tiem ir jāsniedz pierādījumi, ka vismaz 90 % no tiem piešķirtā daudzuma ir faktiski laisti brīvā apgrozībā.

[..]

3. Licenču pieteikumi, ko iesniedz tradicionālie importētāji, var atbilstīgi ievešanas periodam attiekties uz daudzumu, kas nepārsniedz atskaites daudzumu šiem importētājiem.

4. Attiecībā uz katru no trīs izcelsmes vietām un ceturkšņiem, kas norādīti I pielikumā, licenču pieteikumi, ko iesnieguši jaunie importētāji, var attiekties uz ne vairāk kā 10 % no daudzuma, kurš minēts I pielikumā attiecībā uz šo ceturksni un šo izcelsmi.

[..]”

14 Saskaņā ar šīs regulas 6. pantu “Maksimālais daudzums, par kuru izsniedz licenci”:

“1. Attiecībā uz katru no I pielikumā norādītajām trīs izcelsmes vietām un ceturkšņiem, licences izsniedz, nepārsniedzot maksimālo daudzumu, kas ir vienāds ar šādu lielumu summu:

a) I pielikumā norādītais daudzums attiecīgajam ceturksnim un attiecīgajai izcelsmes vietai;

b) daudzumi, par kuriem iepriekšējā ceturksnī nav iesniegti pieteikumi attiecīgajai izcelsmes vietai;

c) neizmantotie daudzumi iepriekš izsniegtajās atļaujās attiecībā uz minēto izcelsmes vietu, par kuriem Komisijai ir paziņots.

[..]

2. Attiecībā uz katru no I pielikumā norādītajām trīs izcelsmes vietām un ceturkšņiem saskaņā ar 1. punktu aprēķināto maksimālo daudzumu piešķir šādi:

a) 70 % tradicionāliem importētājiem;

b) 30 % jaunajiem importētājiem.

Tomēr pieejamos daudzumus no katra ceturkšņa otrā mēneša pirmās pirmdienas abām importētāju kategorijām piešķir bez atšķirības."

15 Regulas Nr. 565/2002 13. panta otrajā daļā ir precizēts, ka šo regulu būtībā piemēro licencēm, kas ir pieprasītas no 2002. gada 8. aprīļa un laistas brīvā apgrozībā sākot no 2002. gada 1. jūnija.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

16 *Malvi* bija sabiedrība, kas darbojās augļu un dārzeņu importa un eksporta nozarē, tai bija tradicionālā importētāja statuss Regulas Nr. 565/2002 2. panta pirmās daļas c) apakšpunkta izpratnē. Ar citas sabiedrības, kura savukārt izmantoja vēl citus uzņēmējus, starpniecību *Malvi* iepirka Argentīnas izcelsmes ķiplokus, kas ir importēti 2003. gada februārī un martā atbilstoši šajā regulā paredzētajām preferenciālajām tarifu kvotām (turpmāk tekstā – "strīdīgās importēšanas"), lai gan viņai nebija šai ziņā nepieciešamās importa licences un viņas pašas licences bija jau izsmeltas.

17 Uzskatot, ka *Malvi* prettiesiski ir izvairījusies no muitas nodokļa, kā arī pievienotās vērtības nodokļa samaksas, izmantojot krāpniecisku mehānismu, kurā *L'Olivo Maria Imp. Exp.* (turpmāk tekstā – "*L'Olivo*"), kam bija jauna importētāja statuss Regulas Nr. 565/2002 izpratnē un kura veica strīdīgo importēšanu, rīkojās kā "pastkastīšu" sabiedrība, un uzskatot to par solidāri atbildīgu ar šo importētāju, Muitas dienests – Livorno muitas birojs tai nosūtīja paziņojumu par [muitas nodokļa] pārrēķinu un atgūšanu.

18 Šī biroja ieviestais mehānisms, kuru tas uzskata par krāpniecisku, var tikt aprakstīts šādi. Vispirms *L'Olivo*, preferenciālā muitas tarifa izmantošanai nepieciešamo importa licenču īpašnieks, iepirka Argentīnas izcelsmes ķiploku partiju, kas atradās tranzītā *Bananaservice Srl* (turpmāk tekstā – "*Bananaservice*") muitas noliktavās, ko pārvaldīja *R. Tonini* un kurai nebija šādu licenču. Pēc tam *L'Olivo* ieveda šīs ķiploku partijas Eiropas Savienībā, izmantojot preferenciālo muitas tarifu, un tad, kad tās tika laistas brīvā apgrozībā, atkārtoti tās pārdeva *Tonini Roberto & C. Sas* (turpmāk tekstā – "*Tonini*"). Trešajā posmā *Tonini* pārdeva šīs ķiploku partijas *Malvi*.

19 *La Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) precizē, ka, no vienas puses, *L'Olivo* bija importa licences uz sava vārda un, no otras puses, ķiploku partijas tika nodotas par taisnīgu samaksu, kura tomēr bija zemāka par konkrētu nodokļa summu, kas bija jāmaksā par ārpus VVTT kvotām veiktu importu.

20 *Malvi* cēla prasību pret paziņojumu par [muitas nodokļa] pārrēķinu un atgūšanu *Commissione tributaria provinciale di Livorno* (Livorno provinces Nodokļu tiesa), kura prasību apmierināja ar 2006. gada 15. novembra spriedumu.

21 Muitas dienests iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Commissione tributaria regionale della Toscana* (Toskānas reģiona Nodokļu tiesā), kura šo spriedumu grozīja ar 2010. gada 7. septembra spriedumu. Šī tiesa uzskatīja, ka par krāpšanu muitas jomā ir vainojams tradicionālais importētājs, kas, lai gan tam nav atbilstošas licences saskaņā ar VVTT kvotu, lai saņemtu preferenciālu nodokļa likmi, preci pērk nevis tieši no eksportētāja ārpus kvotas un importē to ārpus kvotas, tādējādi maksājot īpašu

nodokli, bet iegādājas preci, ko jau ir atmuitojis cits uzņēmējs, kurš tradicionālā importētāja uzdevumā preci ir nopircis, lai tam to pārdotu tālāk, izmantojot uzņēmumu, kam ir importa licences atbilstoši kvotai, par sniegto pakalpojumu pretī saņemot atbilstošu atlīdzību.

22 *R. Cervati*, kurš rīkojas kā *Malvi* komandītsabiedrības loceklis, vērsās ar kasācijas sūdzību pret šo spriedumu *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa).

23 Savas [kasācijas] sūdzības atbalstam *M. Cervati* tostarp atsaucas uz to, ka esot pārkāptas Regulas Nr. 1047/2001 un Nr. 565/2002, norādot, ka tradicionālajam importētājam, kuram nav importa licences, kas ļautu importēt VVTT kvotas ietvaros, nav aizliegts vērsties pie cita tradicionālā importētāja, kurš tad, kad prece ir iegādāta no piegādātāja ārpus Kopienas, to nodod kā ārvalsts partiju trešajam uzņēmējam, kurš, nenododot savu licenci, ieved preces Savienībā un tās atkārtoti vēlāk pārdod otrajam tradicionālajam importētājam, par to saņemot atbilstošu samaksu par sniegto pakalpojumu, kurš to pārdod atkal pirmajam importētājam. Turklāt *M. Cervati* apgalvo, ka VVTT kvotu būtiskais mērķis ir garantēt Savienības tirgus apgādes vajadzības, vienlaikus saglabājot šī tirgus līdzsvaru. Tātad konkrētiem importētājiem jau piešķirto kvotu zaudēšanas un tā rezultātā – kvotu neizmantošanas dēļ tiekot palielinātas cenas spekulatīvos nolūkos. Tādēļ šīs lietas apstākļos nevarot būt krāpšanas ar tiesību aktiem.

24 Muitas dienests, tieši pretēji, apgalvo, ka tika izmantota to kvotu partija, kura bija piešķirta citam uzņēmējam, un līdz ar to ir notikusi muitas krāpšana, lai apietu iekšējā tirgus aizsardzības sistēmu. Tas uzskata, ka krāpšana ir acīmredzama šajā lietā, tostarp uzskatot, ka *Malvi* jau iepriekš bija pasūtījusi Argentīnas izcelsmes ķiploku partijas, kuras vēlāk importēja *L'Olivo*, ka *Malvi* esot samaksājusi avansā naudas summas *Tonini*, kurai ir tas pats administrators, kas *Bananaservice*, un ka *L'Olivo* esot guvusi peļņu EUR 0.25 par kilogramu. Muitas dienests piebilst, ka *M. Cervati* nepaskaidro, kādu citu priekšrocību tam rada šāda mehānisma izmantošana, kas nebūtu nodokļu priekšrocība, kura izpaužas kā preferenciālā tarifa maksāšana.

25 Uzskatot, ka izskatāmajam strīdam nav risinājuma Tiesas judikatūrā, un konstatējot, ka Savienības piemērojamās tiesību normas ir interpretējamas atšķirīgi valstu judikatūrā, *Corte suprema di cassazione* [Augstākā kasācijas tiesa] nolēma apturēt lietas izskatīšanu un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Regula Nr. 1047/2001 un Regula Nr. 2988/95 ir interpretējamas tādējādi, ka ir aizliegta un par ļaunprātīgu tiesību izmantošanu un izvairīšanos no nodokļiem ir uzskatāma tāda Kopienas uzņēmēja A ([*Malvi*]) rīcība, kas, lai gan tam nav importa licences vai tas ir izsmēlis savu tarifu kvotu, iegādājas konkrētas preces partijas no cita Kopienas uzņēmēja B ([*Tonini*]), kas savukārt tās ir iegādājies no piegādātāja ārpus Kopienas ([*Bananaservice*]), ārvalstīs tās ir nodevis citam Kopienas uzņēmējam C ([*L'Olivo*]), kurš, tā kā tas atbilst prasībām, ir ieguvis licenci atbilstoši kvotai un, nenododot savu licenci, tās ir laidis brīvā apgrozībā Eiropas Kopienā, lai pēc atmuitošanas un par atbilstošu atlīdzību, kas ir mazāka par īpašo nodokli par importu ārpus kvotas, nodotu tās minētajam uzņēmējam B ([*Tonini*]), kas beigās tās pārdod uzņēmējam A ([*Malvi*])?"

Par prejudiciālo jautājumu

26 Ievadam jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu ieviestajā valstu tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu izspriest tajā izskatāmo lietu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, tostarp no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu pamatojuma, ir tiesības izdalīt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (spriedumi, *Fuß*, C-243/09, EU:C:2010:609, 39. un 40. punkts, kā arī *Cimmino* u.c., C-607/13, EU:C:2015:448, 37. un 38. punkts un tajos minētā judikatūra).

27 Šajā lietā vispirms lēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu parādās, ka strīdīgā importēšana tika veikta 2003. gada februārī un martā. Taču Regula Nr. 1047/2001, kuru iesniedzējtiesa piemin savā prejudiciālajā jautājumā, ir atcelta ar Regulu Nr. 565/2002 no 2002. gada 1. jūnija. Regulas Nr. 565/2002 13. panta otrajā daļā tostarp ir precizēts, ka šī regula būtībā ir piemērojama licencēm, kas ir pieprasītas no 2002. gada 8. aprīļa un laistas brīvā apgrozībā sākot no 2002. gada 1. jūnija. Tātad pamatlietā *ratione temporis* ir piemērojama Regula Nr. 565/2002, nevis Regula Nr. 1047/2001.

28 Tālāk no lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka sabiedrībai pamatlietā tiek pārmests, ka tā ir iegādājusies importētus ķiplokus atbilstoši VVTT kvotām, lai gan tā jau bija izsmēlusi savu licenci, kas tai deva tiesības atbilstoši tai veikt importu. Muitas iestādes tātad iebilst, ka šī sabiedrība ir ļaunprātīgi izmantojusi daļu no citam uzņēmējam rezervētām kvotām, lai iegūtu šīs ar preferenciālo tarifu importētās preces, tādējādi apejot Regulas Nr. 565/2002 3. panta 3. punktā paredzēto aizliegumu nodot tiesības, kas izriet no šīm licencēm.

29 Visbeidzot, lai gan Regula Nr. 2988/95, kuru šī tiesa arī piemin savā prejudiciālajā jautājumā, vispārēji, kā tas norādīts tās virsrakstā, ir par Savienības finanšu interešu aizsardzību, tieši tās 4. panta 3. punktā ir konkrēti regulēts jautājums par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu.

30 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka savā jautājumā iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 565/2002 3. panta 3. punkts un Regulas Nr. 2988/95 4. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu mehānismu, kāds ir pamatlietā, atbilstoši kuram viens uzņēmējs – tradicionālais importētājs šīs pirmās regulas izpratnē, kas ir izsmēlis visas savas licences, kuras tam ļauj importēt atbilstoši preferenciālajam tarifam, – pasūta no otra uzņēmēja, kas arī ir tradicionālais importētājs bez šādas licences,

— preci, kuru ar šo otro uzņēmumu saistīta sabiedrība vispirms pārdod ārpus Savienības trešajam uzņēmējam, kas ir jaunais importētājs šīs regulas izpratne un kuram ir šādas licences,

— pēc tam trešais uzņēmējs, kurš izmanto preferenciālu muitas tarifu, šo preci laiž brīvā apgrozībā Savienībā un tad to pārdod otrajam uzņēmējam, un

— galu galā, otrais uzņēmums šo preci nodod pirmajam,

tādēļ, ka šāds mehānisms, tā kā ar to pirmajam uzņēmējam tiek ļauts iegādāties atbilstoši šajā pirmajā regulā paredzētajai tarifu kvotai importēto preci, lai gan tam nav šai darbībai nepieciešamās licences, ir pirmā uzņēmēja veikta tiesību ļaunprātīga izmantošana.

31 Šajā sakarā ir jānorāda, ka pamatlietā tika nodota tikai prece un ka turklāt tā bija importēta Savienībā, izmantojot licences, kuru likumīgums nav apstrīdēts. Formāli nekādi nav pārkāpts Regulas Nr. 565/2002 3. panta 3. punktā paredzētais aizliegums nodot no licencēm izrietošās tiesības. Turklāt nav strīda, ka, aplūkoti individuāli, pirkuma, importa un atkārtotas pārdošanas darījumi šajā pamatlietā atbilst formālajiem preferenciālā tarifa piešķiršanas nosacījumiem.

32 Tomēr saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru indivīdi nevar krāpšanas nolūkā vai ļaunprātīgi pamatoties uz Savienības tiesību normām. Savienības tiesiskā regulējuma piemērošana nav paplašināma tiktāl, lai iekļautu uzņēmēju ļaunprātīgu rīcību, t.i., darījumus, kas netiek veikti parastu komercdarījumu ietvaros, bet gan tikai lai ļaunprātīgi gūtu Savienības tiesību sniegtās priekšrocības (skat. it īpaši spriedumus *Halifax* u.c., C-255/02, EU:C:2006:121, 68. un 69. punkts un tajos minētā judikatūra, kā arī *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 29. un 30. punkts).

33 Tāpat saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai konstatētu ļaunprātīgu rīcību, pirmkārt, objektīvā aspekta ziņā no visu objektīvo apstākļu kopuma ir jāizriet, ka, lai gan Savienības tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi formāli ir ievēroti, šā tiesiskā regulējuma mērķis tomēr nav sasniegts (šajā ziņā skat. it īpaši spriedumus *Emsland-Stärke*, C-110/99, EU:C:2000:695, 52. punkts, kā arī *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 32. punkts).

34 Lai izdarītu šādu konstatējumu, ir nepieciešams, otrkārt, arī subjektīvais elements, proti, no objektīvo elementu kopuma ir jāizriet, ka attiecīgo darījumu galvenais mērķis ir nepamatotas priekšrocības iegūšana, samāksloti izveidojot situāciju, kāda nepieciešama to saņemšanai. Faktiski ļaunprātīgas rīcības aizliegumam nav nozīmes, ja attiecīgajiem darījumiem var būt cits izskaidrojums nekā tikai nodokļu priekšrocību iegūšana (šajā ziņā skat. it īpaši spriedumus *Emsland-Stärke*, C-110/99, EU:C:2000:695, 53. punkts, kā arī *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 33. punkts). Turklāt šāda subjektīva elementa pastāvēšana ir jākonstatē par labu attiecīgajai personai (šajā ziņā skat. spriedumu *Emsland-Stärke*, C-110/99, EU:C:2000:695, 55. punkts).

35 Lai gan Tiesa, lemjot par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, vajadzības gadījumā var sniegt precizējumus, lai palīdzētu valsts tiesai orientēties tās interpretācijā, tomēr iesniedzējtiesa ir tā, kurai ir jāpārbauda, vai tās izskatāmajā lietā ir izpildīti ļaunprātīgo rīcību veidojošie elementi. Šādā kontekstā ļaunprātīgas rīcības pastāvēšanas pārbaude prasa, lai iesniedzējtiesa ņemtu vērā visus lietas faktus un apstākļus, ieskaitot komercdarījumus pirms un pēc attiecīgā importa (spriedumi, *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 34. punkts un tajā minētā judikatūra, un *Cimmino* u.c., C-607/13, EU:C:2015:448, 60. punkts).

36 Šajā ziņā, runājot, pirmkārt, par Regulas Nr. 565/2002 mērķiem, no tās preambulas 6. un 7. apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir pārvaldīt paredzētās tarifu kvotas, sadalot piešķirtos daudzumus starp tradicionālajiem importētājiem un jaunajiem importētājiem, vienlaikus ļaujot optimāli izmantot šīs kvotas un ierobežojot fiktīvus importa licenču pieteikumus, kas nav saistīti ar faktisku komercdarbību augļu un dārzeņu tirgū.

37 Tomēr, atšķirībā no regulām, kas tika aplūkotas lietās, kurās tika taisīti spiedumi *SICES* u.c. (C-155/13, EU:C:2014:145) un *Cimmino* u.c. (C-607/13, EU:C:2015:448), kurās būtībā konkrēts daudzums kvotu, kas tika pārvaldītas ar šīm regulām, tika rezervēts jaunajiem uzņēmējiem, ar Regulu Nr. 565/2002 VVTT kvotu daudzums absolūtā veidā jaunajiem importētājiem netiek rezervēts.

38 Faktiski, protams, pirmkārt, Regulas Nr. 565/2002 5. panta 3. punktā ir paredzēts, ka licenču pieteikumi, kurus iesniedzis tradicionālais importētājs, nevar atbilstīgi ievešanas periodam pārsniegt daudzumu, kas ir atskaites daudzums šiem importētājiem, kas vēl jo vairāk ierobežo tradicionālo importētāju importa darbības paplašināšanos. Otrkārt, šīs regulas 5. panta 1. punkta trešajā daļā ir noteikts, ka jaunajam importētājam, kurš ir ieguvis licences atbilstoši šai regulai un kurš vēlas iesniegt jaunu licences ieteikumu, ir jāiesniedz pierādījums, ka tas faktiski ir laidis apgrozībā uz sava rēķina vismaz 90 % no viņam piešķirtā daudzuma saskaņā ar mērķi ierobežot fiktīvus licenču pieteikumus, kas nav saistīti ar faktisku komercdarbību augļu un dārzeņu tirgū, kā tas ir noteikts šīs pašas regulas preambulas 6. apsvērumā.

39 Tomēr, lai gan Regulas Nr. 565/2002 6. panta 2. punkta pirmajā daļā ir precizēts, ka attiecībā uz katru no norādītajām izcelsmes vietām un ceturkšņiem licences izsniedz, nepārsniedzot maksimālo 70 % daudzumu tradicionālajiem uzņēmumiem un 30 % jaunajiem importētājiem, šīs normas otrajā daļā ir tieši paredzēts, ka "pieejamos daudzumus no katra ceturkšņa otrā mēneša pirmās pirmdienas abām importētāju kategorijām piešķir bez atšķirības".

40 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka tāds mehānisms kā pamatlietā šķiet esam saderīgs ar Regulas Nr. 565/2002 izvirzītajiem mērķiem.

41 Pirmkārt, pirmais preču pircējs Savienībā, kurš vienlaikus ir arī tradicionālais importētājs, pērkot šīs preces no jaunā importētāja, kuram ir licence, neiegūst tiesības uz atskaites daudzumu, kāds ir definēts Regulas Nr. 565/2002 2. panta pirmās daļas d) apakšpunktā un aprēķināts, balstoties uz preču daudzumu, ko tas ir iegādājies no šī pēdējā minētā, un tāpat arī otrais pircējs Savienībā, kas arī ir tradicionālais importētājs, neiegūst tiesības, lai viņa atsauces daudzums tiktu aprēķināts uz tā preču daudzuma pamata, ko tas iegādājies no pirmā pircēja Savienībā.

42 Otrkārt, šāds mehānisms, protams, ļauj pirmajam un otrajam pircējam Savienībā, kuri vienlaikus ir arī tradicionālie importētāji, iegādāties ķiplokus, kuri tikuši importēti ar preferenciālo tarifu, lai gan tiem vairs nav nepieciešamo licenču šādai darbībai, un tādējādi nostiprināt savu situāciju ķiploku izplatīšanas tirgū ārpus tiem piešķirtajām tarifu kvotām. Tomēr, kā jau tika konstatēts šī sprieduma 37. punktā, Regulā Nr. 565/2002 nav absolūti rezervēta daļa kvotu jaunajiem importētājiem. Tā arī nav domāta, lai reglamentētu ķiploku izplatīšanas tirgu Savienībā, nedz arī lai novērstu šī tirgus dalībnieku dažādos stāvokļus, tomēr, ja tiem ir arī tradicionālā importētāja statuss šīs regulas izpratnē, tiem aizliedzot iegādāties šo preci no cita uzņēmēja tikai tādēļ, ka tā iepriekš tikusi importēta ar preferenciālo tarifu.

43 Taču, lai šāds preču pārdošanas un tālākpārdošanas mehānisms starp uzņēmumiem neizraisītu nedz nepamatotu tirgus uzņēmēja ietekmi, it īpaši to, ka tradicionālie importētāji Regulas Nr. 565/2002 5. panta 3. punkta izpratnē to apiet, nedz arī mērķa, saskaņā ar kuru licences pieteikumiem ir jābūt saistītiem ar patiesu saimniecisko darbību, pārkāpšanu, katram šī mehānisma posmam ir jāīstenojas par atbilstošu tirgus cenu un importēšana ar preferenciālo tarifu, izmantojot likumīgi iegūtas licences, ir jāveic to īpašniekam. It īpaši iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai katrs iesaistītais uzņēmējs saņem atbilstošu kompensāciju par minētās preces importu, pārdošanu vai tālākpārdošanu, kas tam ļauj saglabāt kvotu pārvaldes ietvaros piešķirto stāvokli.

44 Šajā gadījumā tiktāl, ciktāl iesniedzējtiesa norāda, ka aplūkojamās preces tika nodotas "par taisnīgu atlīdzību", un tā kā netiek apstrīdēts, ka strīdīgo importēšanu *L'Olivo* veica, izmantojot licences, kuras tā bija ieguvusi tiesiski, šis nosacījums, šķiet, ir izpildīts, bet tas iesniedzējtiesai tomēr ir jāpārbauda.

45 Treškārt, tā kā netiek apstrīdēts, ka pamatlietā aplūkotais jaunais importētājs šīs preces ir laidis apgrozībā savā vārdā, tāds mehānisms kā pamatlietā nekaitē arī mērķim ierobežot fiktīvus licenču pieteikumus, nedz arī jaunu uzņēmēju faktiskai ienākšanai ķiploku importa tirgū.

46 Otrkārt, runājot par šī sprieduma 34. punktā minēto subjektīvo elementu, vispirms jānorāda, ka pamatlietā tā izpēte būtu atbilstoša tikai gadījumā, ja iesniedzējtiesa konstatētu, ka pamatlietā aplūkojamais mehānisms kaitē Regulas Nr. 565/2002 izvirzītajiem mērķiem, bet, lai konstatētu ļaunprātīgas prakses esamību, ir kumulatīvi jābūt izpildītiem objektīvajam un subjektīvajam elementam (šajā ziņā skat. spriedumu *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 31.–33. punkts).

47 Kas attiecas uz nosacījumiem, kuri ļauj konstatēt, ka pastāv kāds šāds subjektīvais elements, no Tiesas judikatūras izriet, ka, lai tāds mehānisms kā pamatlietā varētu tikt uzskatīts par tādu, kura galvenais mērķis ir piešķirt pircējam Savienībā nepamatotu priekšrocību, ir nepieciešams, lai importētāju nolūks būtu bijis piešķirt šādu priekšrocību minētajam pircējam un lai darījumiem nebūtu bijis nekāda ekonomiska vai saimnieciska pamatojuma, ciktāl runa ir par šiem importētājiem, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai (spriedumi *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 37. punkts, kā arī *Cimmino* u.c., C-607/13, EU:C:2015:448, 65. punkts).

48 Tas, ka iesniedzējtiesa konstatē, ka šādam mehānismam nav nekāda ekonomiska vai saimnieciska pamatojuma, varētu, piemēram, balstīties uz apstākli, ka preču pārdošanas cena ir tikusi noteikta tādā līmenī, kas importētājiem un citiem uzņēmējiem, kuri iesaistījās šajā mehānismā, ļāva gūt peļņu, ko uzskata par parastu vai pastāvīgu šajā nozarē, attiecībā uz preces veidu un attiecīgajiem darījumiem (šajā ziņā skat. spriedumu *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 37. punkts). Šajā sakarā iesniedzējtiesa norāda, ka attiecīgās preces tika nodotas "pret taisnīgu atlīdzību". Šādā kontekstā tikai tam, ka šāda

atlīdzība ir zemāka par nodokļa summu, kas jāmaksā par importēšanu ārpus kvotas, nav nozīmes, ja šī atlīdzība var tikt uzskatīta par faktisku vai ikdienas šajā nozarē šī veida precēm un attiecīgajiem darījumiem, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

49 Lai šādi konstatētu, iesniedzējtiesa varētu arī ņemt vērā, ka no Regulas Nr. 565/2002 preambulas 5. apsvēruma un 3. panta 1. un 4. punkta, kā arī no Regulas Nr. 1291/2000 8. panta 1. punkta un 35. panta 2. punkta izriet, ka importētāju pienākums, tā neizpildes gadījumā draudot ar sodu, ir izmantot tiem izsniegtās licences un tāpēc tiem ir patiesa interese veikt importu, tostarp jaunajiem importētājiem tādā darījumā kā pamatlietā (skat. pēc analoģijas spriedumu *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 37. punkts).

50 Šajā kontekstā, lai gan tāda mehānisma ieviešana, kāds ir pamatlietā, ir balstīta uz pirmā vai otrā pircēja Savienībā vēlmi izmantot preferenciālo tarifu un tādējādi iegādāties lētāku preci par to, kāda tiktu importēta ārpus kvotām, un lai gan attiecīgais importētājs un citi attiecīgie uzņēmēji ir par to informēti, tie nevar tikt *a priori* uzskatīti par tādiem, kuriem nav ekonomiska un saimnieciska pamatojuma attiecībā uz visiem minētajiem darījumiem (šajā ziņā skat. spriedumus *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 38. punkts, kā arī *Cimmino* u.c., C-607/13, EU:C:2015:448, 65. punkts).

51 Tomēr nevar tikt izslēgts, ka noteiktos apstākļos tāds mehānisms kā pamatlietā galvenokārt ir ticis radīts ar mērķi mākslīgi izveidot pieprasītos nosacījumus preferenciālā tarifa iegūšanai. To faktoru vidū, kas ļautu konstatēt mehānisma samāksloto raksturu, tostarp ir fakts, ka importētājs, kam pieder licences, nav uzņēmies nekādu saimniecisko risku, vai arī fakts, ka importētāja peļņa ir nenozīmīga vai ka importētāja ķiploku pārdošanas cena vispirms pirmajam pircējam Savienībā, bet pēc tam šī pēdējā minētā noteiktā cena otrajam pircējam Savienībā ir zemāka par tirgus cenu (šajā ziņā skat. spriedumus *SICES* u.c., C-155/13, EU:C:2014:145, 39. punkts, kā arī *Cimmino* u.c., C-607/13, EU:C:2015:448, 67. punkts).

52 Turklāt tiktāl, ciktāl prejudiciālais jautājums ir par Regulas Nr. 2988/95 4. panta 3. punktu, pietiek atgādināt, ka šajā noteikumā būtībā ir paredzēti tādi pat kritēriji kā tie, kas izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, kas ir atgādināta šī sprieduma 32.–34. punktā, vienlaikus precizējot, ka šiem kritērijiem atbilstošajām darbībām, proti, tām, kurām ticis noteikts mērķis iegūt piemērojamajām Savienības tiesībām pretrunā esošu priekšrocību, tās saņemšanai vajadzīgos apstākļus radot samāksloti, šīs priekšrocības atbilstoši gadījumam nebūtu piešķiramas vai būtu atsaucamas.

53 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka Regulas Nr. 565/2002 3. panta 3. punkts un Regulas Nr. 2988/95 4. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie principā pieļauj tādu mehānismu, kāds ir pamatlietā, atbilstoši kuram viens uzņēmējs – tradicionālais importētājs šīs pirmās regulas izpratnē, kas ir izsmēlis visas savas licences, kuras tam ļauj importēt atbilstoši preferenciālajam tarifam – pasūta no otra uzņēmēja, kas arī ir tradicionālais importētājs bez šādas licences,

— preci, kuru ar šo otro uzņēmumu saistīta sabiedrība vispirms pārdod ārpus Savienības trešajam uzņēmējam, kas ir jaunais importētājs šīs regulas izpratnē un kuram ir šādas licences,

— pēc tam trešais uzņēmējs, kurš izmanto preferenciālu muitas tarifu, šo preci laiž brīvā apgrozībā Savienībā un tad to pārdod otrajam uzņēmējam, un

— galu galā, šīs preces otrais uzņēmējs nodod pirmajam, kurš tādējādi iegādājas atbilstoši tarifu kvotām importētas preces, kas paredzētas šajā pat pirmajā regulā, lai gan viņam nav šai darbībai nepieciešamās licences.

Tiesāšanās izdevumi

54 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Komisijas 2002. gada 2. aprīļa Regulas (EK) Nr. 565/2002, ar ko nosaka tarifu kvotu administrēšanas metodi un ievieš izcelsmes sertifikātu sistēmu attiecībā uz ķiplokiem, kas ievesti no trešām valstīm, 3. panta 3. punkts un Padomes 1995. gada 18. decembra Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību 4. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie principā pieļauj tādu mehānismu, kāds ir pamatlietā, atbilstoši kuram viens uzņēmējs – tradicionālais importētājs šīs pirmās regulas izpratnē, kas ir izsmēlis visas savas licences, kuras tam ļauj importēt atbilstoši preferenciālajam tarifam – pasūta no otra uzņēmēja, kas arī ir tradicionālais importētājs bez šādas licences,

— **preci, kuru ar šo otro uzņēmumu saistīta sabiedrība vispirms pārdod ārpus Eiropas Savienības trešajam uzņēmējam, kas ir jaunais importētājs šīs regulas izpratnē un kuram ir šādas licences,**

— **pēc tam trešais uzņēmējs, kurš izmanto preferenciālu muitas tarifu, šo preci laiž brīvā apgrozībā Eiropas Savienībā un tad to pārdod otrajam uzņēmējam, un**

— **galu galā, šīs preces otrais uzņēmējs nodod pirmajam, kurš tādējādi iegādājas atbilstoši tarifu kvotām importētas preces, kas paredzētas šajā pat pirmajā regulā, lai gan viņam nav šai darbībai nepieciešamās licences.**

[Paraksti]